

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirlesari: Krisjan Dahl
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov

Bláblók: Randi Jacobsen - Dagny
Joensen - Tórfim Smith -
Hilmar Jan Hansen -
Jóstinus Eldesgaard

Útgevari: P/Í Sosialurin
Úppseting: P/Í Sosialurin
Prent: P/Í Pressan 1981

Bústabur: Argjavegi 26
Argjum
Telefon: 11820

Postadr.: Postmoga 76
110 Tórshavn
Telefax: 14720

Føroyska fólkatings- umboðanin og valár

DANSKA stjórnin er bráðliga vorðin minniluststjórn. Hetta hendir eftir at eitt av umboðunum hjá centurmsdemo-kratunum og fyrrverandi sosialmálaráð- harrin Bente Junker er koyrd úr flokk- inum og síðani sjálf hevur sagt frá, at hon er úttanflokka og harvið ikki partur av stjórnargrundarlagnum longur.

NÚ kann verða spurt, hvat ein tílft hending í Danmark hevur at siga fyrri okkum í Føroyum. Her er jú talan um danskan innanríkispolitikk og skuldi tað tí ikki komið okkum við kann verða sagt. Men er tað nú so! Spurningurin er kanska tvørturímóti tann, at hetta í veruleikanum kann fáa álvarsligar avleiðingar fyrri Føroyar. Her hugsar vit fyrst og fremst um møguligar komandi samráðingar við danir um eitt nú at endurskoða gjørdar avtalur og at seta út í kortið av nýggjum. Vit hugsar m.a. um ynskið hjá føroyingum um at fáa danir at strika part av skuldini osfr. Tað er greitt, at tað verður torførari hjá føroyingum at fáa ynski ígjøgnum í Danmark, tá stjórnin ikki hevur meirilutan aftan fyrri seg. Tvs. at hon í hvørjum einstøkum máli má til at samráðast við andstöðuflokkar fyrri at tryggja sær meiriluta.

VIT mugu heldur ikki gloyma, at tað er valár í Danmark, og hetta ger eisini, at ein dansk stjórn fer at vera sera varin, tá hon skal taka avgerðir, sum hava til-

knýti til Føroyar. Tað er neyvan heldur ov nógv sagt, at danskir politikarar - júst tí at tað er valár - kenna stöðuna í Føroyum sum at hava eina bumbu í hondunum. Hetta - halda vit - ger á- byrgdina hjá eitt nú okkara fólka- tingsmonnum so mikið størri. Sera stór ábyrgd liggur á teirra herðum. Teir mugu ikki leypa fram av og brúka kreppuna í Føroyum politiskt. Og her sipa vit serstakliga til umboðið hjá fólkaflakkinum á Christiansborg, sum allir føroyingar vita, brúkar eitthvørt høvi hann kann at reka fólkaflaks- politikk á danatingi heldur enn at reka ein politikk, sum tærir Føroya søk. Tað kann tí lætt hugsast, at hesin eini føroyski fólkatingsmaðurin nú av álvara fer at gera sær dælt av torføru parla- mentarisku stöðuni í Danmark og royna at seta flokkarnar har upp ímóti hvørjum øðrum. Og ger hann tað kann hetta koma Føroyum aftur um brekku.

VIT hava so sanniliga ikki brúk fyrri nakrari konfrontatión nú, hvørki við eina danska stjórn ella aðrar partar av tí politiska lívinum. Vit hava tvørturímóti brúk fyrri, at danir skilja stöðu okkara. Harvið er ikki sagt, at tað eru nøkur ting, sum vit mugu siga dønum á ein slikan hátt, sum teir bæði hoyra og skilja tað. Sjálvandi skulu vit ikki vera undirbrotlig móttvegis dønum ella øðrum, men vit mugu eisini duga okk- um hógv og duga fólkaflak.

TIL okkara fólkatingsmenn hava vit tí hesi ráð: arbeiðið miðvíst og latið danir vita, hvussu stöðan er í Føroyum. Men

farið ikki og rekið føroyskan partapolit- ikk á danatingi. Leggið tykkum heldur ikki út í innanhýsis politiskar spurningar í Danmark. Latið spurningar, sum viðvíkja framtíðini hjá føroyingum og framtíðar samstarvinum við Danmark, til landsstýrið at arbeiða við. Tað er landsstýrið, sum útfær skal umboða føroysku áhugamálini. Brúkið so tykkara tíð til at gera tað neyðuga og so týðandi lobbyarbeiðið, sum skal gagna øllum Føroyum og vera samstarvinum millum londini bæði til sóma.

VALÁR er eisini í Føroyum. Vit vilja við hesum ávara umboðið hjá fólka- flakkinum á danatingi um ikki at mis- brúka sess sín til at reka føroyskan politikk. Tað kann bert koma at skaða okkara alra áhugamál, um hesi eini politikarar nú fer at útnýtta parla- mentarisku stöðuna í Danmark til at skapa sær sjálvum umtalu. Vit hava alt ov mong dømi um, at hesin føroyski politikarar hevur brúkt sess sín á danatingi til sít eigna og persónliga valstrið. Nú so nógv stendur og fellur við nettup einum komandi samstarvi og ikki minst sínámillum áliti millum Føroyar og Danmark má hesin føroyski fólkatingsmaðurin til at virka sum um- boð fyrri okkum øll og ikki bert fyrri síni egnu trongskyggu sjónarmið. Komandi tíð fer at vísa, um tað er framtíðin hjá Føroyum ella eins egnu persónligu politisku ambítiónir, sum telja mest, tá tað ræður um føroysku fólkatingsum- boðanina.

HINVEGIN er greitt, at stöðan í Fø- royum er ikki sprot "sprengievnskend" har tað leikar hart á á so mongum stór- um økjum. Her huga vit bæði um skuldina hjá kommununum, skuldina hjá teimum einstøku sethúsaígarunum, umsetiligu kvoturnar men fyrst og fremst um ALS-skipanina. Tað er greitt, at við teimum gjørdum avtalunum við danir, hava vit í ávisum førum bundið okkum so mikið nógv, at danir í veru- leikanum bestemma í nógvum týðandi málum, eitt nú um tað almenna skal sleppa at læna pengar til ALS.

SPURNINGURIN er tann, at danir mugu til at skilja, hvussu álvarslig stöðan er vorðin í Føroyum, og at tað nyttar ikki bara at stýra landinum eftir miðaldarligu reseptini hjá Heimbank- anum og líkum, sum í mong ár hava lagt fullkomiliga órimulig krøv á menn- ingarlond, sum hava eina ov stóra úttanlandsskuld. Tað má ikki vera nakað ivamál um, at vit føroyingar vilja gjalda tað vit orka av skuldini, men er útslitið av at vit skulu tvingast til at gjalda aftur hvørt eitt oyra, at vit ikki mugu læna pengar til ALS osfr., at landið verður avtoftað og niðurbundið, tá er einki vundið. Hvørki fyrri føroyingar ella danir. Tað má vera út frá hesum sjónarvinklinum, at føroyingar og danir nú sessast saman av nýggjum og umrøða stöðuna í landinum. Og tað má vera í hesum anda, at føroysku fólkatingsumboðini virka men í tóttum samstarvi við landsins myndugleikar.

SOSIALURIN

Lesarabrøv

Pedagogmálið

Viðmerking til tað, ið Elin Lindenskov skrivur um peda- gogmálið og býráðið í Havn, í Sosialinum 16. februar 1994.

Tað er at gleðast um, at Elin Lindenskov stuðlar pedagogu- num í trætuni millum Føroya Pedagogfelag og Tórshavnar Býráð um sáttmálan millum Føroya Pedagogfelag og Fø- roya Landsstýri.

At hon eisini heldur, at Bý- ráðið hevur rætt til at vera við

til samráðingar, tá sáttmáli skal gerast millum Føroya Pe- dagogfelag og Føroya Lands- stýri, eri eg ið ikki samd við henni í.

Tórshavnar Býráð hevur hug at gloyma, at Føroyar eru ikki bara Tórshavn. Skla Bý- ráðið við til samráðingar, so hava øll bý- og bygdaráð runt í øllum kommunum í Føroyum eisini krav upp á at sleppa við til samráðingar. Og hvussu við

foreldrunum? Tey gjalda 30% av rakstrinum eins og komm- unan. Hava tey so ikki eisini krav upp á at vera við í samráð- ingunum um løn til starvsfólk- ið. Hetta hevði kunnað blivið ein stór fjöld av fólk og torført hevði verið at gjørt ein sátt- mála.

Tórshavnar Býráð hevur ikki størri vald enn øll onnur bý- og bygdaráð hava, bara tí at flest íbúgvir búgva í Havnini. Peda-

gogar skulu vera eins løntir, líka mikið hvar í Føroyum teir arbeiða og tí kunnu komm- unurnar ikki verða við at av- gera slík ting.

Tí rokni eg ikki við og vóni heldur ikki at landsstýrið lovar Tórshavnar Býráð at verða við í komandi samráðingum mill- um Føroya Pedagogfelag og Føroya Landsstýri.

Marjun Nielsen

Tórshavnar Býráð og Tórshavnar Havn

Stýring skal til - eisini aftan á eitt grindadráp. Á eftir ár roknar ein vil, at eitt ávíst sy- stem kemur í, fyrri at fáa avgreitt tilmeldingarnar frá teim lut- takandi bátunum, men enn er einki skil í, tað sást týðiliga í dag, 24. febr. 1994.

UPPSKOT: Opnlr bátar upp til 6-mannafer sigla inn fram við skipasmíðjumolanum at verða skrásettir.

Allir aðrir størri bátar sigla fram við ísvirkimolan- um, har ein boya verður sett út, tá grindadráp er í Havn. Bát-

arnir sigla fram við molanum, millum boyuna og molan, har teir verða skrásettir.

Á henda hátt slepst undan tí hurlivasa og møguleikum fyrri skövum og skaðum, sum tí- verri koma fyrri tí "kaos", sum

var í dag. Í dag bleiv ikki nógv í part, men onkur fekk eitt kók, og tað kom væl við.

bátaelgarl í Havn

VALUTAKURSIR

		28.02.94	Útlmó síðsta mán.
USA	Dollari	671,70	675,75
Bretland	Pund	997,94	1012,14
Týskland	Markur	391,89	388,14
Sværiki	Króna	83,78	85,09
Noreg	Króna	90,37	90,29
Frakland	Frankur	115,30	114,28
Belgia	Frankur	19,045	18,804
Sveits	Frankur	469,88	460,95
Holland	Gyllin	349,01	346,547-
Italia	Liri	0,3971	0,3975
Finnland	Markur	120,86	121,07
Ísland	Króna	9,26	9,25
Eysturriki	Skillilngur	55,729	55,213
Spania	Pesetas	4,812	4,801
Portugal	Escudos	3,851	3,856
Kanada	Dollari	498,11	511,08
Japan	Yen	6,4327	6,1905
Írland	Pund	959,12	971,12
Grikkaland	Drakmur	2,705	2,701

Kelda: Føroya Sparikassi

**Tíðindi, lýsingar, myndir og alt møguligt annað
- alt finnur tú í Tíðindablaðnum Sosialinum!**

BERGMENN
dansitónleikar íð dugir